

таким чином, в уявленні реципієнтів цілий світ, повний різноманітних істот – невідомих, таємничих і тому таких лякаючих і водночас привабливих.

Концепт ПРИРОДНІ ЯВИЩА/ NATURAL PHENOMENA – останній концепт, який ми розглядаємо в межах цієї роботи, і ми відносимо до нього назви, пов'язані з вітром, погодою на морі, бурями тощо. Активізаторами концепту є такі лексеми: *storm, weather, winds, trade winds, gale, breezes, blast, squall, zephyr, waterspout* – шторм, погода, вітри, пасати, буря, морські вітри, шквал, ніжний вітерець, смерч. Функція цих лексичних одиниць здебільше описова, тому з стилістичних прийомів ми зустрічаємо більше епітетів, хоча є й інші засоби:

а) епітети:

drowsy trade winds – сонний пасатний вітер;

serene nature – тиха погода;

white and turbid wind – білий збурений слід;

biting Polar weather – пронизливо холодна арктична погода;

inclement weather of frozen seas – погана погода льодових морів;

howling gale – завивання бурі.

Надані вище епітети є означеннями до лексем-активізаторів концепту ПРИРОДНІ ЯВИЩА/ NATURAL PHENOMENA. Однак, у тексті роману зустрічаються і епітети, у побудові яких ці лексеми задіяні: *storm-pelted door* – побиті штормами двері.

б) метафори:

...damp and drizzly November in my soul. – вологий і дощовий листопад в моїй душі.

Приклад, наданий вище, яскраво демонструє, як асоціативність з таким природним явищем, як дощ, уможливорює зображення душевного стану героя. У наступному прикладі гнів (*wrath*) уподібнюється бурі (*storm*), тим самим слугуючи ще одним авторським засобом створення належної атмосфери:

The storm of God's quick wrath – буря, викликана гнівом божим.

Хоч концепт NATURAL PHENOMENA і може здаватися не таким активним, як інші, з огляду на порівняно невелику кількість стилістичних засобів, в яких він активізується в романі, його роль у побудові авторської моделі світу є безсумнівно досить вагомою.

Література

Болдырев Н. Н. Когнитивный аспект эвфемизации (на материале английского языка) / Н. Н. Болдырев // Вопросы когнитивной лингвистики. – 2010. – № 2. – С. 5-11. (Соавтор Ю. В. Алексикова).

Михайлишин У. І. Відображення космогонічної картини світу у фразеологічних одиницях німецької мови : автореф. дис...канд. філол. наук / У. І. Михайлишин. – Харків, 2010. – 20 с.

<http://www.online-literature.com/mellville/mobydick>

Мелвілл Г. Мобі Дік, або Білий Кит. Роман / Пер. з англ. Ю. Лісняк / Г. Мелвілл. – К : Вид. дім «Всесвіт», 2003. – 584 с.

УДК 811.111'04

ШАБАЛІНА О. О.

(Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара)

ОСНОВНІ ЗМІНИ В СИНТАКТИКО-ФУНКЦІЙНІЙ ПАРАДИГМІ ПРИКМЕТНИКІВ ПРИ ПЕРЕХОДІ ВІД ДАВНЬОГО ДО СЕРЕДНЬОАНГЛІЙСЬКОГО ЕТАПУ РОЗВИТКУ МОВИ

(на базі дослідження середньоанглійських прозових творів)

У статті вивчаються кількісні та якісні зміни у синтактико-функційному аспекті вживання прикметників при переході від давньо- до середньоанглійського періоду. Аналіз здійснено на базі прозових текстів і порівняно з результатами попередніх досліджень. Доведено, що прикметникова узусальна парадигма змінювалася залежно від семантичної специфіки тексту. Виявлено, що семантико-функційний фактор (визначальний для давньоанглійської) із аналітизацією мови поступається на користь синтаксичної потреби.

Ключові слова: прикметники, середньоанглійська проза, давньоанглійська мова, Англосаксонська Хроніка, синтактико-стилістичні особливості, атрибуція, предикація, стилістичні засоби.

Шабалина А. А. Основные изменения в синтактико-функциональной парадигме прилагательных при переходе от древнего к среднеанглийскому этапу развития языка (на материале исследования среднеанглийских прозаических произведений). В статье изучаются количественные и качественные изменения в синтактико-функциональном аспекте употребления прилагательных при переходе от древне- к среднеанглийскому периоду. Анализ проведён на материале прозы и сопоставлен с результатами предыдущих исследований. Доказано, что узальная парадигма прилагательных изменялась зависимо от семантической специфики текста, а семантико-функциональный фактор (ведущий для древнеанглийского) с анализацией языка уступает место синтаксической потребности.

Ключевые слова: прилагательные, среднеанглийская проза, древнеанглийский язык, Англосаксонская Хроника, синтактико-стилистические особенности, атрибуция, предикация, стилистические средства.

Shabalina O. O. Major Changes in the Adjectives' Syntactical and Functional Paradigm at the Edge of Old and Middle English Periods (the Research Based on the Studies of Middle English Prose). The present article puts forward a thorough investigation into the issue of qualitative and quantitative changes which took place at the edge of Old and Middle English historical and cultural periods in the field of syntactical and functional paradigm inherent to adjectives, adjectival elements and adjective-derived units. The research aims at supplementing into the process of working out a new conception concerning role and functions of the adjective as a part of speech in archaic English written sources, as well as contrasting the results with conventional tendencies in nowadays' Germanic linguistics.

The research has been made, on the one hand, on the basis of the texts of "Anglo-Saxon Chronicles" put down after the Norman Conquest, on the other – on the basis of both 'Ancren Riwe' and the set of treatises on multifarious religious and moral issues, jointly known as 'The Aenbite of Inwyt' ('Remorse of Conscience'), collected, translated from French and recorded by Dan Michel of Northgate. Thus, the studies are based on authentic Middle English prose excerpts, whose basic syntactical peculiarities in the sphere of adjectival usage are being compared to those of Old English texts that have been under analysis in the previous works by the authors. A wide range of syntactical stylistic devices formed with the help of Old English adjectives is put under analysis.

The research held has proved that Middle English prose is nearly devoid of adjectives. According to the type of text they are engaged in, either attributive or substantivized adjectives predominate there. Quite unexpectedly, predication appears to be one of the rarest phenomena observed. Syntactical stylistic models slowly cease to exist. Also, the adjectives' usual paradigm appears to be utterly dependent on a text's semantic specificity. Taking into the consideration all the phenomena observed we may conclude that while in Old English semantic and functional factors proved to be key determiners for adjectival usage, they tended to yield to the syntactical necessity as the language acquired its analytical features. Therefore, linguistic changes both in Middle English poetry and prose were determined merely by extralinguistic factors.

Key words: adjectives, Middle English prose, Old English, Anglo-Saxon Chronicles, syntactical stylistic peculiarities, attribution, predication, stylistic devices.

Дана стаття присвячується вивченню основних змін у синтактико-функціональній парадигмі прикметників, які мали місце при переході від давнього до середньоанглійського етапу розвитку мови. Проте, цю тему не можна вважати ґрунтовно розробленою у сучасній лінгвістиці, адже в процесі вивчення теоретичних джерел нам зустрілася лише одна наукова праця, яка містила докладне ієрархічно структуроване дослідження історичного синтаксису англійської мови [Іванова 1999]. Проте, у роботі Іванової І. П. основний акцент зроблений саме на провідних схемах синтаксичної побудови англійського речення на різних етапах розвитку мови, у той час як роль окремих лексико-граматичних класів (частин мови) і семантико-функціональний фактор помітно недооцінюються. В інших наукових працях, які присвячуються питанням розвитку і функціонування англійських прикметників, навпаки, достатньо добре розроблені морфологічні, синтактико-функціональні та семантичні характеристики прикметників, але майже ігнорується історичний аспект еволюції їх вжитку [Харитончик 1986]. Таким чином, проблеми визначення синтаксичних характеристик прикметників у історії англійської мови є наразі недостатньо опрацьованою і потребує подальшої ретельної розробки.

Актуальність цього дослідження полягає у виділенні базових синтаксичних конструкцій давньоанглійської та середньоанглійської мови, побудова яких потребувала чи допускала використання прикметників. Також, нарівні з прикметниковими, досліджуються синтаксичні конструкції, утворені за допомогою ад'єктивних елементів та відад'єктивних утворень, котрі ніколи до цього не аналізувалися окремо, особливо у дослідженнях сфери прикметникового вжитку.

Завданням роботи є відстежити кількісні та якісні зміни у синтактико-функційному аспекті вживання прикметників та споріднених до них елементів, які мали місце при переході від давньо- до середньоанглійського періоду. **Метою** такого аналізу є вироблення

єдиної концепції стосовно ролі та місця прикметника як частини мови в архаїчних англомовних текстах та її порівняння із традиційно панівною у сучасному мовознавстві.

Об'єктом дослідження є збережені літературні пам'ятки цих епох (зокрема, такі прозові твори, як *'Ancren Riwle'* і перекладені з французької мови трактати на моральні та релігійні теми, знаними під загальною мовою *'The Ayeubite of Inwyt'* (*'Remorse of Conscience'*), написані кентерберійським монахом на ім'я *Dan Michel of Northgate*, а також середньоанглійські записи *Англосаксонської Хроніки*). **Предмет** дослідження – лексичний пласт прикметників, ад'єктивних елементів та відад'єктивних утворень, які функціонували у давньо- й середньоанглійській мові цих творів.

Говорячи про англійську мову на середньому етапі її розвитку як таку, перш за все, маємо розуміти, що формування її характерних рис та відмінностей не було миттєвим явищем; натомість, маємо справу зі складним і багаторівневим процесом, який мав цілу низку не тільки лінгвістичних, а й історико-культурних, економічних, соціально-політичних причин. Таким чином, середньоанглійська мова набула звичного для нас вигляду і звучання не одразу, а внаслідок довготривалого і неоднозначного розвитку. Закономірно, на самому початку цього процесу вона найбільше нагадувала давньоанглійську, наприкінці ж багато в чому наближалася до ранньонорманської.

З іншого боку, варто зазначити, що від початку середньоанглійського етапу проза як літературний рід почала помітно втрачати свої позиції у порівнянні з поезією, значно поступаючись переважно римованій драматургії. Таким чином, чисельність прозових літературних творів значно зменшилася, настільки, що навіть добір джерел для ґрунтовного аналізу та вивчення стає складним завданням.

У попередніх роботах ми здійснювали дослідження синтактико-функціональних особливостей давньоанглійських прикметників на базі Англосаксонської Хроніки як провідного текстового джерела [Шабаліна 2013]. Як це вже зазначалося, вибір було зроблено саме на її користь з причини, що вона створювалася протягом кількох століть і містила записи багатьох людей, які жили у різні епохи, належали до різних соціальних прошарків і розмовляли на різних діалектах (хоча, звісно ж, головним орієнтиром для творців Хроніки, започаткованої із волі західносаксонського короля Альфреда Великого, відповідно, залишався уессецький діалект).

Але Хроніка не обривається 1066 роком. Її записи охоплюють майже половину середньоанглійського періоду. Через це було б логічним здійснити подальше дослідження на базі записів Англосаксонської Хроніки, зроблених у період з 1066 по 1152 рр. з метою виявлення найхарактерніших лінгвістичних змін.

Проте, вивчення записів Хроніки, датованих середньоанглійським періодом розвитку мови, має низку своїх недоліків. Так, по-перше, вони надто малочисельні. Далі, характер, якого вони набувають, на нашу думку, найдоречніше було б змалювати як, з одного боку, вимушено-інформативний, з іншого ж – як неприховано хаотичний. До того ж, ці тексти охоплюють лише першу половину питомого історико-культурного періоду. Мова, якою вони написані, цілком очевидно навмисне витримана у манері, максимально наближеній до давніших записів – швидше за все, з метою збереження за літописом національно-автентичного характеру. Тому не можна сказати, що вони на сто відсотків відображають мовленнєву ситуацію, притаманну середньоанглійському етапу.

Виходячи з таких міркувань, для здійснення нашого дослідження синтактико-функціональної специфіки прикметників у прозових текстах середньоанглійського періоду було вирішено долучити до матеріалів, які розглядаються, вищезазначені пізні записи Англосаксонської Хроніки, але тільки як допоміжне джерело, базуючи дослідження, усе ж, на інших, можна сказати, характерніших для даного історико-культурного періоду зразках.

Тому, у структурному плані ця робота поділятиметься на дві основні частини: у першій проводитиметься розгляд базових функціонально-синтаксичних особливостей, характерних

для пізніх текстів Хроніки, тобто датованих від 1066 до 1152 року, друга ж половина презентуватиме аналіз текстового матеріалу, більш типового для даного періоду, але, з метою його урівноваження із першою частиною, поданого у дещо менших обсягах, ніж представлені в аналогічному розділі, присвяченому давньоанглійській мові. Текстова база для другої половини цієї роботи запропонована, передусім, такими прозовими творами, як *'Ancren Riwe'* і перекладеними з французької мови трактатами на моральні та релігійні теми, знаними під загальною мовою *'The Ayenbite of Inwyt'* (*'Remorse of Conscience'*), написані кентерберійським монахом на ім'я *Dan Michel of Northgate*.

Дослідження специфіки використання прикметникових елементів у середньоанглійських записах Англосаксонської Хроніки

Перша річ, яку варто зазначити, розглядаючи ті записи Англосаксонської Хроніки, які датуються середньоанглійським етапом розвитку мови, це особливості самої мови, якою вони зроблені. Справа у тому, що автори пізніх розділів цієї літературної пам'ятки намагалися користуватися традиційною, давньоанглійською лексикою, але, вживаючи її, вже на практиці майже повсемірно застосовували середньоанглійські мовні звороти, що наочно демонструється розглянутим текстовим матеріалом.

Загалом, опрацьований нами текстовий матеріал середньоанглійських записів Англосаксонської Хроніки, хоч і є незначним за обсягом, та містить цілком достатню кількість прикметникових елементів для здійснення ґрунтовного аналізу.

Що стосується синтактико-функціональних характеристик самих прикметників, їх стан найточніше, судячи усього, можна передати словом «хаотичний». Цей епітет, у першу чергу, стосується кількісних характеристик. Таким чином, хоча кількість самих прикметників та споріднених їм елементів порівняно із давньоанглійським періодом залишилася приблизно постійною, в той час, як кількісне співвідношення між різними синтаксичними функціями, які характеризують їх у реченні, зазнає різючих змін. Роздивимось найяскравіші випадки проявів кожної з основних розглянутих ситуацій.

1) Атрибутивна функція

Мабуть, найнесподіванишим феноменом у нашому дослідженні синтактико-функціональних характеристик ад'єктивних елементів у пізніх текстах Англосаксонської Хроніки стає різюче скорочення кількості випадків їх вживання в атрибутивній функції. Так, у розглянутих зразках на них припадає лише 30% усіх досліджених моделей. Особливо цікавим цей факт стає при порівнянні цих даних не тільки з кількісними характеристиками попереднього етапу, але й із «тріумфальним сходженням» атрибуції в поетичних текстах, що має місце паралельно із зазначеною ситуацією в прозі і що буде висвітлено дещо пізніше.

Наприклад: *Efter feawum dagum; Oper ping.*

Як це наочно демонструється наведеними прикладами, більш ніж у половині з усіх випадків у середньоанглійських текстах Англосаксонської Хроніки в атрибутивній ролі виступали навіть не самі прикметники, а споріднені їм елементи, які на середньому етапі розвитку англійської мови, на думку дослідників, масово змінювали свій лексико-граматичний клас із прикметників на займенники, числівники, у деяких випадках – іменники тощо.

Цікаво відзначити, що саме за участі атрибутивно вжитого прикметника у досліджуваних зразках спостерігаємо розрив усталеної назви самої країни, чого в англійських прозових текстах практично не спостерігалось від початку давньоанглійського етапу. Наприклад: *Her Landfranc ... com to ængla lande.*

2) Предикативна функція

Вживання прикметників, ад'єктивів та відад'єктивних елементів у предикативній функції стає надзвичайно рідкісним явищем для пізніх текстів Англосаксонської Хроніки, які хронологічно відносяться до середньоанглійського етапу. Так, у нашому дослідженні текстового матеріалу не зустрілося жодного зразка предикативного вжитку

середньоанглійських прикметників чи споріднених їм елементів. Проте, у той же час, вважаємо недоцільним стверджувати, що такі випадки цілковито відсутні в пізніх текстах Хроніки через обмеженість обсягу досліджуваного матеріалу. Натомість, вважатимемо цей феномен дуже рідким і майже не характерним для прозових текстів Англосаксонської Хроніки, які датуються середньоанглійським історико-культурним періодом.

3) Інші особливості

Але найхарактернішим явищем для дослідженого прозового текстового матеріалу стає субстантивація прикметників та споріднених їм елементів, яка спостерігається приблизно у 58% розглянутих випадків. Важко напевне стверджувати, що саме спричинило такі різючі зміни у відсотковому співвідношенні у порівнянні з іншими хронологічними етапами і, передусім, з іншими прозовими англійськими текстами зазначеного етапу, але, за результатами здійсненого дослідження, це майже єдина синтактико-функціональна модель, властива для Англосаксонської Хроніки, у якій повноцінно функціонують прикметникові утворення. Причини цього явища, вочевидь, слід шукати в екстралінгвістичних факторах, про що докладно йтиметься далі.

Наприклад: *mid strangan; mid openum; ... þan ealdan gewunan.*

Також варто зазначити, що субстантивації зазнають, у 57% розглянутих випадків, ті ад'єктивні елементи, які на середньому етапі розвитку англійської мови змінюють свій лексико-граматичний клас, особливо – майбутній відносний займенник *eal* ('all'). Наприклад:

- *ða oþre*
- *eallan þan munecan*
- *eal þæt se arcebiscop at him crafede...*

Таким чином, стан узуальної парадигми прикметникових елементів у середньоанглійських текстах Англосаксонської Хроніки можна характеризувати виключно як хаотичний, такий, що майже не має очевидних паралелей із іншими сучасними їй текстовими джерелами.

Аналіз базових синтаксичних моделей інших творів середньоанглійської мови, побудованих за допомогою прикметників та споріднених їм елементів

Найхарактернішою синтактико-функціональною особливістю прикметникових елементів у середньоанглійській прозі стає їх вживання у простій атрибутивній функції відносно означуваних іменників. За нашими статистичними підрахунками, на цю тенденцію припадає близько 67% усіх розглянутих випадків. Наприклад:

- *Wat crist þis is lodlich þing...*
- *muchel neode*
- *hegliche clom*

Інколи також у текстовому матеріалі зустрічаються розгорнута форма атрибуції (17% усіх випадків).

Наприклад: *wummon of clene liue, deies and nihtes.*

У поодиноких зразках трапляються випадки препозитивної поліатрибуції, але, як правило, лише одне з атрибутивних слів належить до лексико-граматичного класу прикметників, решта ж є або ад'єктивними елементами, або іменниками в родовому відмінку, або будь-якою іншою частиною мови, яка може бути вжита в атрибуції до означуваного іменника. На такі моделі припадає приблизно 17% усіх атрибутивних конструкцій.

Наприклад: *... gif strengðe hit makie oþer muchel eie.*

Наприклад: *oþer monnes þinges* ('monnes' – іменник у родовому відмінку)

Субстантивація також стає одним із найрозповсюдженіших явищ, паралельно із атрибуцією, хоча чисельно помітно поступається останній (на неї припадає приблизно 17% розглянутих конструкцій). Наприклад:

- *Muchel neode mid alle maked breken ower hus.*
- *Sledþe specþ uor alle...*
- *Huet wylleþ hy do mid alle þan?*

До цього слід додати, що майже у всіх випадках субстантивації зазнає ад'єктивний елемент *al*, як це наочно демонструється наведеними прикладами, а тому субстантивацію як таку, попри її надзвичайно широку розповсюдженість, все ж, не можна вважати суто прикметниковою характеристикою в середній період розвитку англійської мови.

Предикація ж, навпаки, стає одним із таких явищ, які найрідше спостерігаються. Так, за статистикою нашого дослідження, випадки предикативного використання різноманітних форм прикметника у середньоанглійських текстах спостерігаються лише у 5,5% випадків.

Наприклад: *Ancre þet is cheapild heo cheapeð hire soule þe chepmon of helle.*

Кількість випадків використання прикметників, ад'єктонімів та відад'єктивних елементів у синтактико-стилістичних функціях також помітно зменшується до 5% із загальної кількості. Переважна більшість із них або зазнають різких змін, або ж припиняють зустрічатися зовсім.

Наприклад: *alle þe zennen of men*

Набагато рідшим стає звичне вживання відад'єктивних слів, особливо у синтактико-стилістичних конструкціях, хоча варто зазначити, що вони все ще утримують свої позиції. Вони займають трохи менше 5% загальної кількості вивчених моделей. У переважній більшості випадків, прикметникові компоненти у складі таких утворень вживаються в атрибутивній функції. Також понад 90% подібних відад'єктивних елементів є іменниками.

Наприклад: *gridfulness of heorte*

Висновки і перспективи подальшого дослідження

Прозові тексти у цей період майже повністю позбавлені прикметників. Специфіка кількісного співвідношення між різними синтаксичними функціями у кожному конкретному випадку визначається характером тексту самого твору, в якому дані ад'єктивні елементи вживаються. Але, у будь-якому разі, можна напевне стверджувати, що найголовнішими з-поміж таких функцій на даному етапі стають, безперечно, атрибуція та субстантивація атрибутивних прикметників. Предикативна функція, яку значний відсоток вчених [Арутюнова 1975; Драгунов 1962; Кубрякова 1978] вважає провідною та навіть єдиною справжньою функцією англійських ад'єктонімів, навпаки, стає явищем надзвичайно рідкісним і майже припиняє зустрічатися зовсім. Приблизно таку ж частотність вжитку мають і синтактико-стилістичні конструкції, що починають відчутно втрачати свої позиції та помітно видозмінюються, у переважній більшості випадків, – у бік спрощення.

Стан прикметникової узуальної парадигми у такому випадку виявляється суттєво градуйованим залежно від семантичної специфіки тексту, у якому вона проявляється в кожному окремому випадку. Чим можна пояснити подібну картину з прозовими текстами? Перш за все, у повсякденному житті переважна більшість людей спілкується саме прозою, попри усе етнокультурне різноманіття і багатство діалектів, мова прози була і залишається зрозумілою для простого народу з елементарним знанням основних правил граматики. Тому прозаїчні тексти мають значно більший шанс попри всі лиха та незгоди зберігатися й читатися звичайними людьми. Значний відсоток поетичних оказіоналізмів і кенінгів, хоч і знаходить відгук у вузького прошарку високоосвіченого населення, але становить труднощі для розуміння переважною більшістю людей. До того ж, геть не в кожному поезія знаходить собі шанувальника.

Окрім усього вищезазначеного, у досліджуваних зразків англосаксонської прози від самого початку було інше спрямування, тобто, навіть саме їх написання здійснювалося з інакшою метою. Як відомо, Англосаксонська Хроніка почала створюватись у IX сторіччі за наказом видатного давньоанглійського короля Альфреда Великого з метою ведення літопису про всі найважливіші події країни. Таким чином, від моменту свого створення і до останніх

записів Хроніка мала радше історіографічний, аніж релігійний характер, через що її лінгвістична специфіка залишилася набагато ближчою до автентичного англосаксонського мовного континууму.

Але вже після Норманського завоювання картина різуче змінюється. Із початком панування нової, норманської (тобто, франко-скандинавської за мовним критерієм), адміністрації, їй довелося почати напряму спілкуватися із місцевим англосаксонським населенням. Як це вже зазначалося вище, подібне повсякденне спілкування відбувається лише прозою. Так як місцева освічена верхівка суспільства була, у переважній більшості, винищена фізично, нікому було передавати далі культурну спадщину, а отже, тепер вже звичайне населення було вимушене навчатися мові завойовників і сприймати їх культуру. Саме від франкомовної культурної верхівки в англійську мову приходять нова манера побудови прозаїчних текстів.

Із усього вищесказаного можна висловити припущення, що ті тенденції вжитку прикметників, ад'єктивів та відад'єктивних елементів, які, згідно з традиційною точкою зору на історію розвитку англійської мови, сприяли подальшій аналітизації мовної системи, у тій чи іншій мірі семантично, ономазіологічно та генетично були пов'язані із релігійним, християнським контекстом. Як показало проведене нами дослідження, аналітичні тенденції характерні для мов зовсім інших етимологічних груп, таких як грецька, латинь або давньоєврейська, неминуче впливали на давньоанглійську мову крізь римо-католицьку освітньо-культурну традицію.

У цьому контексті варто відзначити, що вжиток прикметників у давньоанглійській мові визначався, судячи з результатів нашого дослідження, семантико-функціональним фактором. А з аналітизацією мови він поступився позиціями на користь синтаксичної потреби. На середньоанглійському етапі семантичний фактор стрімко починає нівелюватися, у чому можемо бачити пряму паралель з послабленням «комунікативного принципу» О. Мороховського [Мороховский 1980]. Тож, при переході до середньоанглійського етапу розвиток англійської мови, як у випадку поетичних текстів, так і в прозі, почав детермінуватися переважно факторами суто екстралінгвістичного характеру.

Література

- Арутюнова Н. Д. О номинативном аспекте предложения / Н. Д. Арутюнова // Proceedings of the Eleventh International Congress of Linguists, Bologna–Florence, Aug. 28 – sept. 2, 1972. – V. 2. – Bologna-Florence : Mulino, 1975. – 813 p.
- Драгунов А. А. Грамматическая система современного китайского разговорного языка / А. А. Драгунов. – Л. : Изд. ЛГУ, 1962. – 270 с.
- Иванова И. П. Исторический синтаксис английского языка / И. П. Иванова, Т. М. Беляева, Л. П. Чахоян // Иванова И. П., Беляева Т. М., Чахоян Л. П. Практикум по истории английского языка. – СПб. : ПИТЕР, 1999. – С. 60-66.
- Кубрякова Е. С. Части речи в ономазіологическом освещении / Е. С. Кубрякова. – М. : Наука, 1978. – 116 с.
- Мороховский А. Н. Слово и предложение в истории английского языка / А. Н. Мороховский. – К. : Виша школа, 1980. – 216 с.
- Харитончик З. А. Имена прилагательные в лексико-грамматической системе современного английского языка / З. А. Харитончик. – Минск : Вышэйшая школа, 1986. – 96 с.
- Шабаліна О. О. Синтаксико-стилістичні характеристики прикметників та ад'єктивних елементів у давньоанглійській прозі (на матеріалі «Англосаксонської Хроніки») / О. О. Шабаліна // Наукові записки. – Випуск 118. – Серія : Філологічні науки (мовознавство). – Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2013. – С. 588-594.

УДК 81'1

ШВАЧКО С. О.

(Сумський державний університет)

СИНКРЕТИЗМ КВАНТИТАТИВНИХ КОНСТРУЮВАНЬ (НА МАТЕРІАЛІ ЧИСЛІВНИКІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ)

У статті осмислюється явище синкретизму на матеріалі англійських квантитативних слів – числівників та слів міри і ваги. Мають місце порівняння з дименціональною лексикою. Синкрети розглядаються на матеріалі синкретсемі. Актуальність теми мотивується зростаючим інтересом учених до нової наукової парадигми – синергетики.

Ключові слова: синкретизм, квантитативні слова, гіпотези, синергетика.